

1.



V Bruseli 18. 12. 2013  
COM(2013) 899 final

**SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE**

**Hodnotenie iniciatívy Europass**

**Druhé hodnotenie rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o jednotnom rámci  
Spoločenstva pre transparentnosť kvalifikácií a schopností  
(Europass)**

2.

**SK  
SK**

## 1. ÚVOD

V súčasnosti sú vzdelávacie možnosti neobmedzené, bezhraničné a okamžité. Jednotlivci sa nemusia vzdelávať a získať nové zručnosti a schopnosti len v tradičnom školskom prostredí, ale čoraz častejšie sa môžu vzdelávať mimo školy a svojim vlastným tempom. V súčasnom prostredí rýchlych hospodárskych a technologických zmien prechádza rôznymi zmenami aj pracovný a študijný život jednotlivcov, ľudia prekračujú hranice, striedajú prácu so vzdelávaním, ďalšou odbornou prípravou alebo dobrovoľníckymi činnosťami, alebo ich navzájom kombinujú. S rastúcim tlakom na zamestnateľnosť a lepšie zručnosti rastie aj požiadavka otvorenejšieho a pružnejšieho vzdelávacieho systému a systému odbornej prípravy, ktoré budú viac vyhovovať potrebám a podmienkam študentov a pracujúcich. Zamestnávateľia, vzdelávacie subjekty a subjekty odbornej prípravy kdekoľvek v Európe by mali byť schopní jednoducho a rýchlo uznávať ich úplnú kvalifikáciu, zručnosti a schopnosti, ktoré by pre nich mali byť zrozumiteľné.

Komisia v posledných rokoch v rámci niekoľkých iniciatív stratégie Európa 2020 a predovšetkým so zreteľom na pretrvávajúcu vysokú nezamestnanosť<sup>1</sup> zdôraznila, že je dôležité, aby študenti a pracovníci mali možnosť zreteľne predstaviť svoje zručnosti a kvalifikáciu, ktoré získali prostredníctvom formálneho, neformálneho alebo informálneho vzdelávania. Uľahčí sa tým mobilita a zlepšia sa vyhliadky na získanie pracovného miesta a celoživotné vzdelávanie. Tento cieľ bol zdôraznený v oznámení s názvom Prehodnotenie vzdelávania<sup>2</sup>, v ktorom Komisia ohlásila prieskum európskeho priestoru pre zručnosti a kvalifikácie s cieľom zabezpečiť ľahšie uznávanie zručností a kvalifikácií za hranicami.

Rámec Europass, vytvorený v roku 2005<sup>3</sup>, podporuje tieto ciele tým, že pomáha lepšiemu porozumeniu schopnostiam a poznatkom študentov a pracovníkov v celej Európe prostredníctvom nástrojov na zaznamenávanie a zvýšenie transparentnosti ich zručností a kvalifikácií (úplný opis sa nachádza v oddiele 2). Hoci základný cieľ tohto rámca je čoraz dôležitejší, niektoré z jeho súčasných nástrojov potrebujú úpravu, aby mohli byť riešením výziev, ktoré kladú očakávania a potreby súčasných študentov a vyvíjajúcich sa pracovných trhov.

V tejto správe sa analyzujú úspechy rámca Europass na základe externého hodnotenia tohto rámca, ktoré sa uskutočnilo v roku 2012.<sup>4</sup> Zdôrazňuje sa v nej, že pôvodné ciele ostávajú aj naďalej relevantné, najmä v súvislosti so strategickým rámcom pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020).<sup>5</sup> Europass podporuje presun študentov a pracovníkov k celoživotnému vzdelávaniu alebo k práci tým, že umožňuje porovnanie zručností, kvalifikácií a študijných výsledkov. Europass a najmä Europass-CV sa stali uznávaným, dôveryhodným označením transparentnosti a uznania v Európe a mimo nej.

---

<sup>1</sup> KOM(2010) 478 v konečnom znení, KOM(2010) 682 v konečnom znení, KOM(2010) 245 v konečnom znení/2, COM(2012) 173 final, COM(2012) 485 final.

<sup>2</sup> COM(2012) 669 final.

<sup>3</sup> Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 2241/2004/ES z 15. decembra 2004, ďalej v tejto správe len ako „rozhodnutie“.

<sup>4</sup> Pozri článok 15 rozhodnutia. Aktuálna správa je zameraná na zistenia druhého hodnotenia iniciatívy Europass, ktoré v roku 2012 uskutočnil Inštitút pre verejnú politiku a riadenie (Public Policy and Management Institute – PPMI). Pozri [http://ec.europa.eu/dgs/education\\_culture/evalreports/index\\_en.htm#trainingHeader](http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/index_en.htm#trainingHeader).

<sup>5</sup> Ú. v. EÚ C 119, 28.5.2009, s. 2.

Údaje z marca 2013 naznačujú, že od spustenia v roku 2005 bolo prostredníctvom internetu vyplnených vyše 27 miliónov Europass životopisov. Nástroje Europass sú navyše nákladovo efektívne a ich používanie a rozširovanie zaznamenali od prvého hodnotenia iniciatívy Europass v roku 2008 výrazný rozvoj.

V tejto správe sa poukazuje aj na súčasné nedostatky rámca Europass pri zvládaní zmeny vzdelávacích podmienok, podmienok odbornej prípravy a pracovného trhu. Niektoré z jeho nástrojov nepodporujú flexibilné možnosti vzdelávania, ani neumožňujú úplné zaznamenávanie zručností dosiahnutých prostredníctvom neformálneho alebo informálneho vzdelávania, a to aj vrátane vzdelávania on-line, ako sa uvádza v nedávnom oznámení Komisie s názvom Otváranie systémov vzdelávania.<sup>6</sup> Údaje z hodnotenia poukazujú aj na to, že väčšina nástrojov iniciatívy Europass stále nedosiahnu na veľké skupiny potenciálnych používateľov. Súčasní používatelia dokumentov Europass sú prevažne mladé osoby, ženy a osoby s vysokým vzdelaním. Lepšia koordinácia so službami poskytujúcimi profesijné poradenstvo a ich začlenenie do rámca Europass by umožnili zamerať sa na veľké skupiny – ako sú nezamestnaní s nízkou kvalifikáciou, ktorým často chýbajú potrebné zručnosti na vyplnenie dokumentov Europass, alebo ktorí ich považujú za príliš komplikované alebo nejasné. K ďalším potrebným zlepšeniam patrí vyššia miera zblíženia s inými európskymi referenčnými nástrojmi a lepšia interoperabilita IT nástrojov Europass s nástrojmi EÚ používanými na vyhľadávanie vhodných pracovných pozícií.

S cieľom riešiť takéto nedostatky by sa aktuálna štruktúra rámca Europass mala prepracovať na jednoduchšiu, viac na cieľ zameranú a aktuálnu službu, pričom si zachová svoj pôvodný účel porovnateľnosti a transparentnosti zručností a kvalifikácií na zlepšenie geografickej a pracovnej mobility študentov a pracovníkov. Opakované hodnotenie rámca Europass sa stáva čoraz naliehavším, pretože sa pripravuje niekoľko súkromných, miestnych a/alebo vnútroštátnych iniciatív s podobnými cieľmi, predovšetkým v elektronickej forme ako elektronické portfóliá.

Tieto úvahy budú zásadné pre zlepšenie úlohy rámca Europass pri vytváraní európskeho priestoru pre zručnosti a kvalifikácie, pomocou ktorého Komisia posilní synergie medzi rôznymi európskymi nástrojmi v oblasti transparentnosti a uznávania zručností a kvalifikácií. Preto sa zistenia tejto správy skombinujú s výsledkami hodnotení európskeho kvalifikačného rámca a európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy (VET) a s výsledkami správy o pokroku v súvislosti so zabezpečením kvality vysokoškolského vzdelávania. Spoločne prispievajú k verejnej diskusii o európskom priestore pre zručnosti a kvalifikácie v zime na prelome rokov 2013 a 2014.

## **2. VÝSLEDKY A VPLYV**

Rámec Europass, vytvorený v roku 2005, je portfólio piatich rôznych dokumentov, ktoré má obsahovať opis všetkých študijných výsledkov, oficiálnych kvalifikácií, pracovných skúseností, zručností a schopností držiteľa dosiahnutých v priebehu času. Dva dokumenty Europass sú nástroje pre vlastné vyhlásenie: európsky životopis (CV)<sup>7</sup> a Europass-jazykový

---

<sup>6</sup> COM(2013) 654 final.

<sup>7</sup> Šablóna životopisu držiteľa.

pas<sup>8</sup>; a tri vydávajú vzdelávacie subjekty a subjekty odbornej prípravy: Europass-doplnok k diplomu<sup>9</sup>, Europass-doplnok k osvedčeniu<sup>10</sup> a dokument Europass-mobilita.<sup>11</sup> Všetky dokumenty majú spoločné označenie (Europass) a logo. Dokumenty Europass sú dostupné bezplatne v 27 jazykoch v prístupnom elektronickom formáte na portáli Europass.<sup>12</sup> Od roku 2012 môžu jednotlivci zhromažďovať všetky dokumenty Europass v európskom pase zručností, ľahko použiteľnom elektronickom spise, ktorý držiteľovi umožňuje vybudovať osobný modulový zoznam osobných zručností a kvalifikácií dosiahnutých počas jeho života.

## 2.1 Oslovenie nového publika

Všetky dokumenty Europass sa považujú za úspešné – v rôznej miere – pri zvyšovaní porovnateľnosti zručností, schopností a kvalifikácií v rôznych krajinách a odvetviach, ako aj pri zjednodušení výberových konaní pre zamestnávateľov a vzdelávacie inštitúcie. Medzinárodné uznávanie dokumentov je hlavný dôvod, prečo sa koncoví používatelia rozhodujú pre Europass. Europass sa považuje za dôveryhodné označenie s významnou európskou pridanou hodnotou, ktoré zasahuje široké a konkrétne publikum. Napríklad zainteresované strany a národní zástupcovia EURES<sup>13</sup> tvrdia, že životopis a doplnok k diplomu a osvedčeniu sú pre súčasných používateľov portálu EURES najužitočnejšie dokumenty Europass.

Životopis sa považuje za najužitočnejší, najcennejší a najznámejší nástroj zo všetkých nástrojov Europass. Jeho používanie stabilne rastie – len v roku 2012 bolo on-line vytvorených dvanásťkrát viac životopisov ako v roku 2006. Ako sa uvádza, od spustenia iniciatívy Europass bolo do marca 2013 vytvorených viac ako 27 miliónov životopisov. Doplnok k diplomu a doplnok k osvedčeniu sa navyše považujú za rovnako dôležité nástroje, ktoré pomáhajú vzdelávacím inštitúciám účinnejšie riadiť a štruktúrovať svoje vzdelávacie programy využívaním medzinárodných štandardov. Napriek tomu väčšina nástrojov Europass ešte neoslovila v plnej miere veľké skupiny potenciálnych používateľov. V roku 2012 bolo on-line vytvorených len 115 000 európskych jazykových pasov a rozposlaných bolo len 80 000 dokumentov Europass-mobilita.

Zainteresované strany – vrátane zamestnávateľov a odborov – koncoví a potenciálni používatelia sa zhodujú na tom, že nástroje Europass pozitívne prispievajú k mobilite v rámci celoživotného vzdelávania alebo na trhu práce. V prieskume v rámci externého hodnotenia<sup>14</sup> sa 58 % respondentov domnievalo, že im životopis pomohol k pozvánke na pohovor na pracovné miesto, odbornú prípravu alebo dobrovoľnícke činnosti alebo k predbežnému výberu na pracovnú pozíciu, na miesto v rámci odbornej prípravy alebo na dobrovoľnícke

---

<sup>8</sup> Nástroj na posúdenie vlastných jazykových zručností využívajúci referenčnú stupnicu jazykovej zdatnosti Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky.

<sup>9</sup> Obsahuje informácie o získaných diplomoch alebo tituloch držiteľa na vyššom stupni vzdelania vrátane študovaných predmetov a známok.

<sup>10</sup> Opis obsahu odborných kvalifikácií na doplnenie vydaného osvedčenia o odbornom vzdelávaní a príprave.

<sup>11</sup> Dokument, ktorý vydávajú štátne vzdelávacie orgány a orgány odbornej prípravy a ktorý obsahuje záznam o pracovných a študijných skúsenostiach v iných európskych krajinách.

<sup>12</sup> Portál v mene Komisie vytvorilo, hostuje a spravuje Európske stredisko pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop). Pozri [http://europass.cedefop.europa.eu/sk/home?loc=sk\\_SK](http://europass.cedefop.europa.eu/sk/home?loc=sk_SK).

<sup>13</sup> <https://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=sk>.

<sup>14</sup> [http://ec.europa.eu/dgs/education\\_culture/evalreports/training/2013/europass\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/evalreports/training/2013/europass_en.pdf). Údaje v tejto správe boli vybraté z externého hodnotenia.

miesto; 46 % sa nazdávalo, že im pomohol k prijatiu do programov celoživotného vzdelávania (napr. Erasmus), do jazykových kurzov atď. Europass konkrétne významne prispieva k zmene pracovného miesta alebo lokality: 60,4 % respondentov prisúdilo túto zmenu dokumentom Europass. Dokumenty Europass plnia potreby prevažnej väčšiny (okolo 80 %) ich používateľov bez ohľadu na vek a dosiahnutú úroveň vzdelania.

Napriek tomu dokumenty Europass najviac využívajú absolventi postgraduálneho vzdelávania. Štyridsať percent koncových používateľov dokumentov Europass je zamestnaných a 37 % študuje alebo podstupuje odbornú prípravu. Europass zohráva významnú úlohu aj v medzinárodnej a vnútroštátnej mobilite: viac ako 40 % osôb, ktoré sú mobilné v ich domovskom štáte, v súčasnosti využíva dokumenty Europass. Používatelia dokumentov Europass sú prevažne mladé osoby, ženy a osoby s vysokým vzdelaním: takmer 60 % má vysokoškolský diplom. Ženy predstavujú 59,4 % používateľov dokumentov Europass.

Jednotlivci s nízkou kvalifikáciou a nezamestnaní predstavujú skupinu, ktorú je najťažšie osloviť, rovnako ako dobrovoľníci, a obe skupiny tvoria (v uvedenom poradí) 12,8 % a 1,1 % používateľov dokumentov Europass. Z údajov (tabuľka 1) vyplýva, že veľkému počtu osôb s nízkou kvalifikáciou a/alebo nezamestnaných osôb, ktoré nevyužívajú Europass, často chýbajú zručnosti na vyplnenie dokumentov alebo ich považujú za príliš komplikované a nejasné. Pokyny zamerané na tieto skupiny by mohli zlepšiť ich prístup k dokumentom Europass.

**Tabuľka 1: Používatelia dokumentov Europass podľa vzdelania/zamestnanosti<sup>15</sup>**

Vzdelanie / zamestnanosť	Všetky dokumenty Europass	Europass -CV	Europass-JP	Europass-DO	Europass-DD	Europass-DM
<b>Vzdelávanie alebo ďalšie vzdelávanie</b>	37,3 %	30,2%	26,3%	20,1%	19,5%	30,5%
<b>Dobrovoľníctvo</b>	1,1%	1,5%	1,5%	1,1%	1,1%	1,0%
<b>Zamestnanie (menej ako päť rokov)</b>	19,5%	20,2%	21,1%	31,4%	25,8%	32,4%
<b>Zamestnanie (viac ako päť rokov)</b>	20,8%	26,4%	32,0%	29,1%	35,2%	12,3%
<b>Nezamestnaný / hľadá prácu</b>	12,8%	15,9%	12,5%	9,9%	14,4%	12,6%
<b>Iné</b>	8,5%	5,8%	6,6%	8,4%	4,0%	11,2%
<b>Spolu</b>	100 %	100%	100%	100%	100%	100%

Zdroj: Hodnotenie iniciatívy Europass za rok 2012 vypracované inštitútom PPMI.

<sup>15</sup> Skratky predstavujú: CV: životopis; JP: jazykový pas; DM: dokument o mobilite; DD: doplnok k diplomu; DO: doplnok k osvedčeniu.

Ako sa uvádza v tabuľke 2, mladší respondenti (mladší ako 20 rokov až do 35 rokov) tvoria najväčšiu skupinu používateľov dokumentov Europass, pravdepodobne preto, lebo sú zrejme viac otvorení mobilite (medzi miestami, zamestnaniami a profesijnými sektormi).

**Tabuľka 2: Používatelia dokumentov Europass podľa veku<sup>16</sup>**

Vek	Všetky dokumenty Europass	Europass-CV	Europass-JP	Europass-DD	Europass-DO	Europass-DM
<20	9%	9%	10%	2%	11%	10%
21 – 25	41%	40%	35%	35%	42%	49%
26 – 35	30%	32%	31%	40%	27%	31%
36 – 49	14%	15%	18%	18%	17%	7%
50+	5%	5%	6%	4%	5%	3%

Zdroj: Hodnotenie iniciatívy Europass za rok 2012 vypracované inštitútom PPMI. Údaje v percentách boli zaokrúhlené.

Europass má aj „pedagogický vplyv“ na vlastníka týchto dokumentov. Jednotlivcom sa odporúča, aby prehodnotili svoje zručnosti a schopnosti a aby o nich informovali jasnejšie. To uchádzačom o zamestnanie pomáha zamerať sa na tie zručnosti a schopnosti, ktoré sa požadujú vo väčšine voľných pracovných miest.

## 2.2 Umožnenie flexibilných možností vzdelávania

Z prieskumu vyplynuli rastúce očakávania zainteresovaných strán, že sa Europass prispôbi meniacim sa potrebám jeho používateľov. Europass by mal umožňovať úplné a jednoduché doloženie všetkých zručností a kvalifikácií jednotlivca zahŕňajúcich všetky oblasti vzdelávania a odbornej prípravy a druhy vzdelávania. Zjednodušenie a aktualizácia celého rámca vrátane silnejšej vnútornej súdržnosti sú jasne vítané s cieľom poradiť si s modernými, flexibilnými, na študenta zameranými možnosťami vzdelávania a odbornej prípravy. Otázky, ako je rastúci význam neformálneho a informálneho vzdelávania pre dosahovanie nových zručností a kvalifikácií, alebo nástroje, ako sú tzv. open badges (otvorené preukazy) vydávané poskytovateľmi on-line vzdelávacích služieb, v súčasnosti Europass nerieši.

Europass má v súčasnosti v rámci formálneho vzdelávania a odbornej prípravy dva samostatné doplnky, z ktorých každý sa týka konkrétneho odvetvia vzdelávania a odlišného systému kreditov. Tento formát môže narušiť odporúčaný presah možností vzdelávania. Vytvorením spoločnej štruktúry týchto doplnkov, ktorá by sa vzťahovala na všetky úrovne a všetky druhy vzdelávania a odbornej prípravy (školy, odborné vzdelávanie a príprava, vysokoškolské vzdelávanie a vzdelávanie dospelých), by sa umožnilo jednotné chápanie

<sup>16</sup> Idem.

kvalifikácií bez ohľadu na konkrétne odvetvie. Študenti a pracovníci by tak mohli jednoduchšie predstaviť svoje zručnosti pri uchádzaní sa o ďalšie vzdelávanie v inom odvetví. Spoločný model, ktorý predchádza rozdielnosti, tiež zjednoduší zamestnávateľom čítanie doplnkov.

Rámcu Europass v súčasnosti chýba nástroj, ktorý by umožnil úplný záznam zručností a schopností dosiahnutých prostredníctvom akéhokoľvek neformálneho alebo informálneho vzdelávania (vrátane on-line vzdelávania). Bežný dokument Europass-mobilita mal až doteraz len obmedzené použitie a využiť ho je možné len v úzkom kontexte medzinárodnej mobility.

Napokon jediný dokument Europass so sebahodnotením, ktorý dopĺňa životopis – jazykový pas – používa veľmi malé množstvo ľudí. Používatelia a zamestnávatelia sa domnievajú, že životopis by mal už sám osebe poskytovať komplexný prehľad o osobných zručnostiach, ako sú jazykové a schopnosti v oblasti IKT, a to bez potreby doplnujúcich, sebahodnotiacich dokumentov vytvorených držiteľom životopisu.

Tieto vylepšenia by mali uľahčiť a zjednodušiť využívanie celého rámca. Pretvorenie rámca Europass si môže vyžadovať prehodnotenie jeho aktuálneho právneho základu, pretože súčasné rozhodnutie neumožňuje nahradenie, zmenu ani zrušenie žiadneho z piatich základných dokumentov Europass.

### **2.3 Vytvorenie väčšieho počtu synergii s ďalšími európskymi iniciatívami**

V poslednom desaťročí sa na podporu pohybu študentov a pracovníkov popri rámci Europass zaviedli ďalšie európske nástroje, ako je európsky kvalifikačný rámec (EQF),<sup>17</sup> Európsky systém kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu (ECVET)<sup>18</sup> a európsky systém prenosu kreditov (ECTS)<sup>19</sup>. Prispievajú k skutočnej európskej mobilite, v rámci ktorej je možné jasne porozumieť vedomostiam, zručnostiam a schopnostiam jednotlivých osôb a zároveň ich rýchlo uznávať.

Tieto nástroje neboli vytvorené samostatne a dopĺňajú rámec Europass. Postupnú integráciu nástrojov EQF, ECVET a ECTS do iniciatívy Europass a odkazovanie na ne v Europasse možno očakávať v rámci pokroku vo vykonávaní týchto nástrojov. V európskych odporúčaní o EQF sa stanovilo, že od roku 2012 musia všetky nové osvedčenia o kvalifikácii, diplomy a dokumenty Europass, ktoré vydávajú príslušné orgány, obsahovať jasný odkaz na príslušnú úroveň EQF. V niektorých krajinách (CZ, DK, EE, FR a IE) sa už začali zaznamenávať tieto úrovne v príslušných dokumentoch Europass (doplnok k diplomu a doplnok k osvedčeniu), vo zvyšných krajinách je však potrebné ďalšie úsilie.

Napriek vzájomnému dopĺňaniu sa týchto iniciatív stále existuje priestor na zvýšenie súdržnosti, aby sa mohla skoordinať ponuka rozličných nástrojov a služieb. V súčasnosti používatelia nemajú k dispozícii ľahko zrozumiteľný, logický prístup k týmto nástrojom. Hoci takmer všetky európske nástroje transparentnosti a mobility využívajú vlastný portál

---

<sup>17</sup> [http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/eqf\\_en.htm](http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/eqf_en.htm).

<sup>18</sup> [http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/ecvet\\_en.htm](http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/ecvet_en.htm).

<sup>19</sup> [http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/ects\\_en.htm](http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/ects_en.htm).

a niektoré majú spoločné body (napr. služba On-line životopis umožňuje používateľom portálu EURES vytvoriť Europass-životopis na webovej lokalite EURES), nie sú dosť dobre prepojené. To potenciálnym používateľom sťažuje prístup k dôležitým informáciám, dokumentom a službám.

Potrebná je vyššia interoperabilita rámca Europass s ďalšími nástrojmi EÚ, vrátane portálu EURES, používanými pri vyhľadávaní vhodných pracovných pozícií. Podobne sa musia zlepšiť synergie medzi rámcom Europass a Youthpass, nástrojom určeným na zvýšenie uznávania výsledkov vzdelávania mladých ľudí, ktorí sa zúčastňujú na projektoch s podporou z programu EÚ Mládež v akcii, s cieľom zabrániť možnému prekryvaniu. Ďalší príklad je rozhodnutie o uznávaní odborných kvalifikácií v členskom štáte, ktoré umožňuje prístup k regulovanému povolaniu<sup>20</sup>. Držitelia kvalifikácie by mali mať možnosť pripojiť k dokumentom Europass rozhodnutie o uznaní, a to v písomnej alebo elektronickej forme, vrátane prípadov, keď toto rozhodnutie získajú prostredníctvom nového postupu v rámci európskeho profesijného preukazu.

## **2.4 Dosiahnutie efektívnej a udržateľnej verejnej správy**

Používanie rôznych nástrojov Europass a informovanosť o nich sa od spustenia iniciatívy v roku 2005 plynule zvyšuje. Nárast používania týchto nástrojov transparentnosti a zvýšenie informovanosti o nich je vo veľkej miere zásluhou portálu Europass. Portál sa ukázal ako veľmi úspešný, pokiaľ ide o návštevnosť, používanie a spokojnosť používateľov. Počet návštev sa každý rok zvyšoval približne z 3 miliónov v roku 2006 na takmer 15 miliónov v roku 2012. Približne 88 % používateľov zaradených do prieskumu súhlasilo, že portál Europass je ľahký na používanie a zrozumiteľný. Podľa 60 % opýtaných by mal portál v budúcnosti obsahovať najmä informácie a rady týkajúce sa nadnárodnej mobility, uznávania kvalifikácií a hľadania práce.

Popri internetovom portáli Europass sú hlavným nástrojom vykonávania rámca národné strediská Europass (NSE). Národné strediská Europass fungujú vo všetkých krajinách EÚ, ako aj na Islande a v Nórsku od polovice roka 2005 (od roku 2007 v Bulharsku a Rumunsku a od roku 2011 v Chorvátsku), v Lichtenštajnsku od roku 2006, v Turecku od roku 2008 a vo Švajčiarsku od roku 2011. Ich poslanie zvyšovať informovanosť o rámci Europass a poskytovať potrebné informácie všetkým zainteresovaným stranám sa považuje za uspokojujivé.

Väčšina národných stredísk Europass pravidelne spolupracuje s ďalšími orgánmi, ako sú strediská Euroguidance a centrá NARIC, úrady EURES, národné agentúry programu celoživotného vzdelávania, Eurodesk a Europe Direct, hoci táto spolupráca by sa mohla posilniť a lepšie by sa mohli využívať synergie. Väčšie zblížovanie týchto orgánov by povedlo k jednoduchým štruktúram a lepším službám bližším študentom a pracovníkom, pričom uľahčí prístup k rámci Europass, najmä prístup tých skupín, ktoré ho v súčasnosti najmenej využívajú. Úsilie národných stredísk Europass o propagáciu nástrojov Europass medzi súkromnými poskytovateľmi služieb zamestnanosti sa však ukázalo ako menej úspešné. Väčšina z týchto poskytovateľov by bola ochotná podporiť používanie dokumentov Europass len za finančnú odmenu.

---

<sup>20</sup> Smernica 2005/36/ES.



Stredisko Cedefop zohráva zreteľnú úlohu na úspechu iniciatívy Europass. Okrem efektívnej správy portálu Europass a poskytovania podpory národným strediskám Europass prispieva svojou odbornosťou ku koncepčnému rozvoju rámca Europass.

V roku 2012 Komisia poskytla národným strediskám Europass prostredníctvom programu celoživotného vzdelávania finančnú pomoc v celkovej výške 2 250 000 EUR. Celkovo sa externým hodnotením zistil nárast úrovne efektivity vo všetkých analyzovaných aspektoch rámca Europass v porovnaní s hodnotením z roku 2008. Hoci sa v rokoch 2008 – 2011 výrazne nezvýšila úroveň vnútroštátnych prostriedkov a finančných prostriedkov poskytnutých z EÚ<sup>21</sup>, počet vydaných dokumentov Europass vytvorených on-line a počet návštev na portáli sa plynulo zvyšovali bez náznaku poklesu obľúbenosti nástrojov Europass. Rastúca efektivita bola spozorovaná v rámci propagačných činností zo strany národných stredísk Europass a v rámci používania rozličných nástrojov Europass.

Celkové náklady na Europass (z národných rozpočtov, z rozpočtu Komisie a strediska Cedefop) od jeho spustenia dosiahli približne 31,5 milióna EUR. Na základe počtu 54 miliónov Europass-životopisov vydaných od roku 2005 (28 miliónov vytvorených on-line a 27 miliónov stiahnutých) je priemerná cena jedného životopisu približne 0,58 EUR, čo je asi štyrikrát menej než odhady z roku 2008 (2,1 EUR). Vzhľadom na takéto nízke náklady na dokument a vysokú úroveň spokojnosti používateľov sa v hodnotení dospelo k záveru, že vykonávanie rámca Europass predstavuje výhodný pomer medzi kvalitou a cenou. Je však nepravdepodobné, že Europass ostane udržateľný bez neustálej európskej finančnej podpory. Väčšina národných stredísk Europass by nemohlo fungovať ďalej bez finančnej podpory z EÚ, pretože neboli nájdené žiadne realizovateľné alternatívne zdroje financovania pre Europass a dodatočné financovanie z verejných zdrojov je nepravdepodobné. Neexistuje žiaden osobitný stimul pre súkromné subjekty na ich zapojenie sa, keďže Europass neposkytuje nijaké okamžité finančné výhody.

### 3. ZÁVERY

Vzhľadom na súčasnú ubúdajúcu pracovnú silu a pomalý hospodársky rast je dnes jednou z najnaliehavejších výziev členských štátov modernizácia ich vzdelávacieho systému a systému odbornej prípravy a zaktualizovanie ich ponuky zručností na lepšie plnenie potrieb trhu práce. Europass by mal pomáhať riešiť tieto výzvy, a preto by sa mal v ďalších rokoch posilniť.

Zistenia a odporúčania externého hodnotenia potvrdzujú, že Europass si musí zachovať svoju významnú úlohu pri podpore mobility a porovnateľnosti zručností a kvalifikácií. Navrhované zlepšenia obsahujú aj lepšiu racionalizáciu a začlenenie dokumentov Europass s cieľom zlepšiť zblížovanie s ďalšími európskymi referenčnými nástrojmi a na cieľ zamerané poradenské služby súvisiace s nástrojmi Europass, a tým podporujú nadnárodnú mobilitu, uznávanie kvalifikácií a hľadanie práce. Predovšetkým sa Europass musí stať flexibilnejším a ľahšie použiteľným nástrojom, ktorý by mal využívať potenciál moderných technológií, aby sa neustále rozvíjal spoločne s potrebami používateľov. Mal by si udržať súčasných používateľov a prilákať nových, a to najmä nízkokvalifikované osoby. Na to môže byť

---

<sup>21</sup> Príspevok EÚ predstavuje až 50 % prevádzkových nákladov národných stredísk Europass.

potrebný nový právny základ pre rámec Europass, ktorý umožní pravidelné aktualizácie a úpravy týchto nástrojov.

S cieľom zvýšiť podporu rámca Europass pre študentov a pracovníkov, ktorí by chceli predstaviť svoje zručnosti a schopnosti, by sa mali zväžiť najmä tieto možnosti rozvoja:

- **Lepšie synergie medzi iniciatívou Europass a ďalšími európskymi iniciatívami** — Napriek celkovému úspechu iniciatívy Europass by sa mohli zlepšiť usmernenia k používaniu nástrojov Europass a nástroje Europass by sa mohli posilniť prostredníctvom lepšej koordinácie so službami poskytujúcimi kariérne poradenstvo a transparentnosti a uznávania kvalifikácií, aby bolo možné osloviť širšie publikum a vytvoriť väčšiu pridanú hodnotu. Zdá sa, že sa to týka predovšetkým skupín, ktoré majú väčšie ťažkosti pri používaní rámca Europass, ako sú nízkokvalifikované osoby a nezamestnaní. Europass by mal byť v rámci budúceho európskeho priestoru pre zručnosti a kvalifikácie zameraný na poskytovanie informačných služieb a interaktívnych nástrojov pre transparentnosť zručností a kvalifikácií, čím by sa rôzne európske siete, informačné služby a ďalšie nástroje, ktoré sú v súčasnosti zamerané na zručnosti a kvalifikáciu, spojili v rámci jednotného miesta kontaktu. To by študentom a pracovníkom umožnilo lepšie používať nástroje EÚ pre transparentnosť a uznávanie, ktoré by sa tiež stali viac známe medzi inštitúciami a podnikmi, a teda by sa zvýšila ich účinnosť. Spojením týchto zdrojov by sa malo dosiahnuť zvýšenie efektivity a umožniť začlenenie zdrojov s ich obdobia na vnútroštátnej úrovni. Navyše by to zrejme prispelo k podstatne širšej podpore a vykonávaniu nástrojov Europass medzi rôznymi zainteresovanými stranami v celej výslednej jedinej zlúčenej služobnej sieti.
- **Europass ako nástroj umožňujúci flexibilné možnosti vzdelávania** — Existuje jasná potreba prispôbiť súčasné nástroje Europass flexibilnejším a na študenta zameraným možnostiam vzdelávania, ktorými by sa uspokojili potreby jednotlivcov. Prepracovaný rámec by mal byť dostatočne pružný, aby sa v ňom primerane zjednocovali nové trendy a technológie vo vzdelávaní a odbornej príprave, vrátane oblasti IKT. V súčasnosti sú dve oblasti, kde sa tieto potreby javia byť naliehavejšie:
  - a) Europass má dva odlišné nástroje poskytujúce doplnkové informácie o výsledkoch vzdelávania: doplnok k diplomu pre vysokoškolské kvalifikácie a doplnok k osvedčeniu pre odborné vzdelávanie a prípravu. Stojí za to preskúmať, či by jeden dokument mohol uľahčiť spoločné chápanie kvalifikácií vydaných v ľubovoľnom odvetví vzdelávania a odbornej prípravy a stimulovať interoperabilitu európskych systémov prenosu kreditov, ako sú ECTS a ECVET, medzi úrovňami vzdelávania a odbornej prípravy a medzi krajinami.
  - b) Zaznamenanie zručností získaných ľubovoľným neformálnym alebo informálnym vzdelávaním vrátane prostredníctvom on-line vzdelávania: zaznamenávanie zručností získaných neformálnym vzdelávaním v zahraničí v súčasnosti poskytuje len dokument Europass-mobilita. V súlade s odporúčaním Rady týkajúcim sa validácie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia by sa Europass mal upraviť s cieľom umožniť uznanie a zdokumentovanie zručností, vrátane auditov zručností, získaných prostredníctvom neformálneho vzdelávania alebo informálneho učenia s mobilitou alebo bez nej. Na základe prípravnej činnosti Komisie týkajúcej sa možného nového

dokumentu s názvom Skúsenosti s iniciatívou Europass, by tento nový prvok mal podporiť európske usmernenia týkajúce sa potvrdenia neformálneho vzdelávania a informálneho učenia. Tieto nové prvky by sa mali vzťahovať aj na iniciatívy záruky pre mladých ľudí a iniciatívy pre stáže.<sup>22</sup>

S cieľom zabrániť prekryvaniu by sa mal preskúmať aj spôsob registrácie osvedčení vytvorených mechanizmom Youthpass v rámci Europass. Nevyhnutné je pracovať aj na analýze toho, ako by sa do rámca Europass mali začleniť nové nástroje transparentnosti, ako sú tzv. open badges (otvorené preukazy) vytvárané novými postupmi osvedčovania o digitálnom vzdelávaní, a ako by mali dopĺňať rámec Europass. A napokon funkčné a rozvinuté zručnosti v oblasti IKT by mali byť v Europass-životopise viac viditeľné.

- **Zlepšenie interoperability rámca Europass s nástrojmi EÚ používanými na vyhľadávanie vhodných pracovných pozícií** – Odlišné technické normy v súčasnosti bránia väčšiemu zblížovaniu niektorých nástrojov EÚ, ktoré využívajú uchádzači o zamestnanie. Na prepojenie nástroja Europass-životopis a nového európskeho pasu zručností s databázou životopisov EURES a nástrojov súkromných služieb zamestnanosti, usmernení a stredísk potvrdzovania platnosti, ako aj nástrojov na posudzovanie zručností, je potrebné ďalšie úsilie. Preskúmať by sa malo aj pripojenie rozhodnutia, ktorým sa uznáva odborná kvalifikácia v členskom štáte, k dokumentu Europass, a to vrátane prípadu, keď bolo získané prostredníctvom nového postupu európskeho profesijného preukazu.

Ako bolo uvedené, v oznámení s názvom Prehodnotenie vzdelávania bola zdôraznená úloha vzdelávania a zručností ako kľúčového strategického prínosu pre hospodársky rast, konkurencieschopnosť a zamestnanosť. Jedným z návrhov tohto oznámenia je preskúmať ďalšie synergie a zblížovanie existujúcich nástrojov EÚ pre transparentnosť a uznávanie zručností a kvalifikácií s cieľom vytvoriť európsky priestor pre zručnosti a kvalifikácie, ktorý všetkým umožní voľný pohyb a rýchle uznávanie schopností a kvalifikácií na účely ďalšieho vzdelávania, pričom zamestnávateľia budú môcť týmto kvalifikáciám rýchlo porozumieť a posúdiť ich.

Komisia dôkladne preberie závery uvedené v tejto správe s príslušnými zainteresovanými stranami pri verejnej diskusii o európskom priestore pre zručnosti a kvalifikácie v zime na prelome rokov 2013 a 2014. Na základe záverov z tejto diskusie o rámci Europass a o posúdení vplyvu môže Komisia zvažovať, že navrhne revíziu súčasného právneho základu pre Europass – rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 2241/2004/ES z 15. decembra 2004.

---

<sup>22</sup> Pozri aj <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1006>.